

Posudek diplomové práce

Diplomantka : Anna Rabanová
Název práce : Prameny kodifikace švédského práva do 18. století. Sveriges Rikes
Lag
Konsultant : JUDr. PhDr. Stanislav Balík

Diplomantka Anna Rabanová předkládá diplomovou práci, v níž zpracovává jí zvolené individuální téma ze švédských právních dějin. Jedná se o problematiku, která je jak v podobě diplomové práce na Fakultě právnické ZČU, tak v daném rozsahu v české, na rozdíl od německé, právněhistorické literatuře zpracována poprvé. Autorka sama v závěru práce podává důvody volby tématu i peripetie, které jeho zpracování provázely.

Okolnost, že se diplomantka rozhodla přiblížit a okomentovat významnou právní památku z období švédského absolutismu, jejíž kořeny sahají do dob, kdy bylo Švédsko postupně upadající evropskou velmocí, je jistě velmi chvályhodná. Diplomantčin záměr plně koresponduje s autorem posudku často citovanou úvahou zvěčnělého romanisty a právního historika profesora Jaromíra Kincla, že cílem obecných právních dějin je „*sebrat co nejbohatší konkrétní faktický materiál, který by mohl být východiskem pro zobecňování – nejdříve v rámci určitého státního útvaru, později pro stát a právo vůbec.*“¹

Anna Rabanová, vycházejíc z koncepce zadání diplomové práce, se s přehledem vypořádala se všemi zde nastíněnými tématickými okruhy. V obecné části o starším vývoji práva ve skandinávských zemích vycházela z české literatury, posléze v části věnované samotné kodifikaci zejména z pramenů a literatury švédské.

Výklad a komentář zvolené právní památky je systematický a přehledný, postupně je pozornost věnována všem devíti knihám zákoníku, a tedy nejružnějším právním odvětvím. Nejedná se přitom o pouhé parafrázování právních norem, autorka přibližuje i okolnosti jejich vzniku, včetně názorů členů kodifikační komise a významných dobových právníků, a podává vlastní komentář. Zajímavá je tak například pasáž o diskusi nad trestem smrti, výklad o přesunu pravomoci k udělení povolení uzavřít manželství osobám, jež nedosáhly věkové hranice pro uzavření manželství, hodnocení vlivu židovského a římského práva na dobové švédské právo apod. Je škoda, že pro lepší orientaci čtenáře není připojen obsah diplomové práce.

Jedním z tradičních úskalí, na něž právní historik může narazit při práci s cizojazyčnou právní památkou, je okolnost, že má k dispozici text, který je mu zprostředkován v podobě překladu z originálu do jemu přístupného jazyka. Problém pak spočívá v zásadě v tom, že překladatel – pokud sám není právníkem – nepřeloží občas text přesně do právního jazyka a je na právníkovi či v daném případě na právním historikovi, aby dokázal instituty uvedené v daném prameni podle smyslu „dopřeložit“ do právní terminologie svého mateřského jazyka či jazyka jeho práce.

¹ Srv. J. Kincl a kol., Všeobecné dějiny státu a práva. Praha: PANORAMA 1983, str. 5.

V naznačené souvislosti může být oříškem již samotný překlad názvu daného pramene. Diplomantka se přidržela většinou švédského názvu *Sveriges Rikes Lag*, čímž čtenáři nezodpověděla plně otázku, zda pro český název zvolit variantu *Zákoník švédské říše* či *Švédské zemské zřízení*, případně *Švédský zákoník* nebo *Švédský říšský zákoník*. Dalšími obdobnými příklady, které dávám ke zvážení, je např. namísto „odloučení od stolu a lože“ použití českému čtenáři bližší podoby „rozvod od stolu a lože“ (str. 35), dále označení institutu jako *odúmrtí* na str. 37 nebo *předkupní právo* na str. 41. Čtenář-právník si jistě v některých místech domýšlí, jak by mohla popisovaná právní úprava vypadat, pro laického čtenáře by však text mohl být méně jasný a srozumitelný.

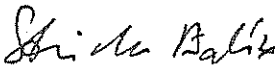
Je nesporné, že přes naznačené překladatelské záludnosti se Anně Rabanové podařil její záměr podat českému čtenáři ucelený výklad a obsah zákoníku, od něhož se odvíjí i současné švédské právo, mu plně přiblížit. V tom je její práce nepochybně přínosná a po některých stylistických a terminologických úpravách vhodná k publikaci.

Za shora popsané situace je potom až zarážející, jak lehkovážně diplomantka poté, kdy nepochybně věnovala zpracování obsahu diplomové práce nezměrné úsilí, přistoupila k definitivní úpravě své práce. Překlepy i pochopitelná přehlédnutí v korekturách trápí jistě nejednoho autora či vydavatele, úroveň předkládané diplomové práce však bohužel snižují s pravidelností se opakující četné hrubé pravopisné chyby (jen namátkově „rozsáhlé pravomoci připadali“ na str. 14, „soudy ve své argumentaci často vycházeli“ na str. 28, „stavy se nakonec shodli“ na str. 51, „se zde objevovali i významné ženské postavy“ na str. 7, „tyto normy mohli být neměnné“ na str. 29, „děti ze skupiny 1 mohli“ na str. 37 či „podaný“ na str. 38). Rovněž velmi stručné anglické resumé jistě neodpovídá diplomantčině jazykové výbavě.

Toliko z právě uvedených jazykových důvodů hodnotím práci jen jako velmi dobrou a jako takovou ji doporučuji připustit k obhajobě.

Obhajoba se zaměří na následující tématické okruhy:

- 1) Švédsko v době kodifikačních prací a vydání Švédského říšského zákoníku.
- 2) Právníká vzdělanost v dobovém Švédsku a tamější působení zahraničních právníků.
- 3) Systematika kodifikace ve srovnání se systematikou starších švédských prvních památek.
- 4) Občanské, obchodní a manželské právo ve Švédském říšském zákoníku (vybrané instituty).
- 5) Trestní právo ve Švédském říšském zákoníku.

JUDr. PhDr. Stanislav Balík

